

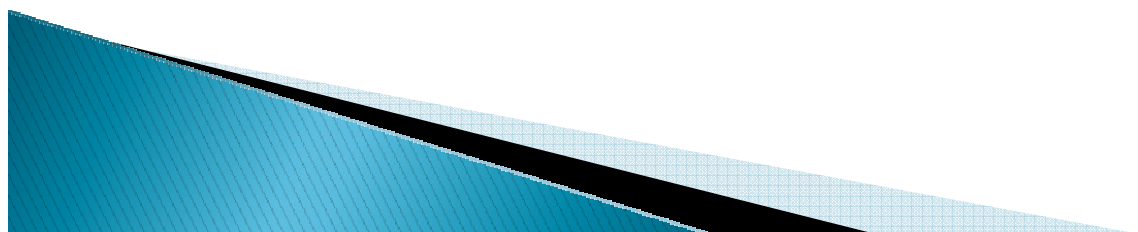
Posuzování zdravotní způsobilosti ke sportu

Dalibor Pastucha

Klinika tělovýchovného lékařství a kardiovaskulární rehabilitace
FN a LF UP Olomouc

Aktuální legislativa

- ▶ Zákon [č.373/2011 Sb.](#) o specifických zdravotních službách (§ 51,52)
- ▶ Vyhláška [391/2013 Sb.](#) o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

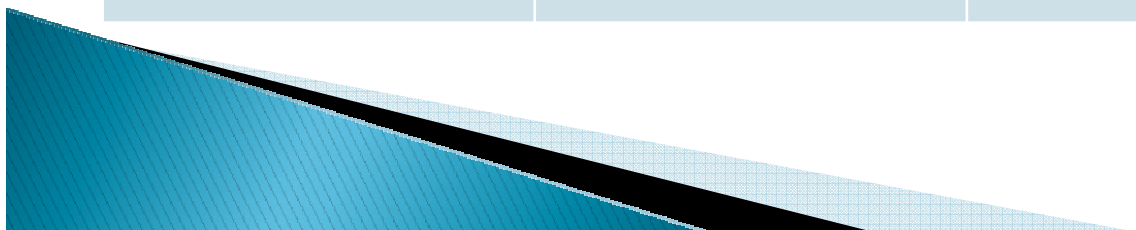

Zákon o specifických zdravotních službách – č.373/2011 Sb

- ▶ *§ 51, Posuzování zdravotní způsobilosti ke vzdělávání, k tělesné výchově a sportu*
- ▶ a) **tělesné výchově** v rámci vzdělávacích programů a **uvolnění z vyučování v předmětu tělesná výchova a ke sportu pro všechny⁹⁾** posuzuje a lékařský posudek **vydává** registrující poskytovatel (PLDD, PL)
- ▶ b) **výkonnostnímu sportu v organizovaných sportovních soutěžích** posuzuje a lékařský posudek **vydává** registrující poskytovatel nebo poskytovatel v oboru **tělovýchovné lékařství**,
- ▶ c) **vrcholovému sportu**, ke sportovní reprezentaci státu a její přípravě posuzuje a lékařský posudek **vydává** poskytovatel v oboru **tělovýchovné lékařství**; vrcholovým sportem se rozumí oblast sportu, která zahrnuje státní sportovní reprezentaci a přípravu talentovaných sportovců k této reprezentaci, kterými jsou členové resortních sportovních center⁹⁾ nebo sportovních center mládeže a obdobných zařízení pro přípravu sportovců,
- ▶ d) **vzdělávání ve školách se zaměřením na sport a tělesnou výchovu** posuzuje a lékařský posudek **vydává** poskytovatel v oboru **tělovýchovné lékařství**.

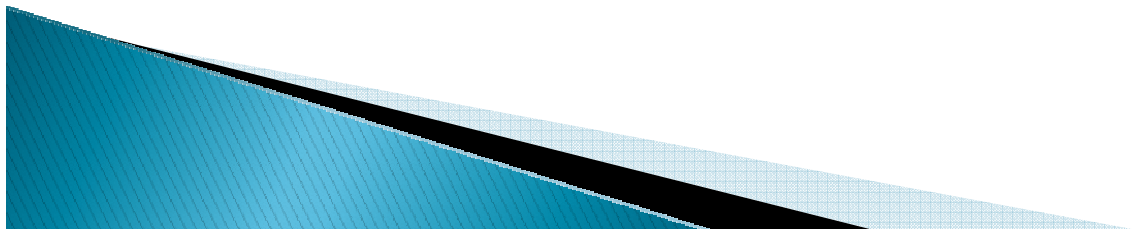

TV, rekreační, volnočasové aktivity	Organizovaný sport	Vrcholový sport	Studium se zaměřením na sport
PLDD, PL	PLDD, PL TVL (nikoliv sportovní lékař)	TVL	TVL

Vyhláška 391 / 2013 Sb. o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

- Tato vyhláška stanoví druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek, včetně rozsahu odborných vyšetření, seznam nemocí, stavů a vad vylučujících zdravotní způsobilost a náležitosti lékařského posudku.

Vyhláška 391/2013 Sb. o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

1. vykonává výkonnostní sport v organizovaných sportovních soutěžích nebo se na ně připravuje
2. je registrována v organizaci, která zajišťuje přípravu výkonnostních sportovců, popřípadě organizuje sportovní soutěže,

**výkonnostním
sportovcem**

1. vykonává vrcholový sport na úrovni státní sportovní reprezentace,
2. osoba, která se k reprezentaci připravuje jako člen rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu sportovců

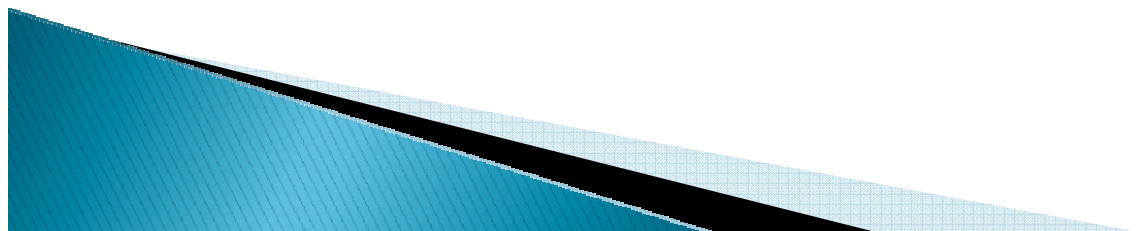
vrcholovým sportovcem

Vyhláška 391 / 2013 Sb. o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

- ▶ a) k výkonnostnímu sportu, vrcholovému sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách
    - ▶ 1. vstupní lékařská prohlídka,
    - ▶ 2. pravidelná lékařská prohlídka a
    - ▶ 3. mimořádná lékařská prohlídka

  - ▶ b) k organizovanému sportu, neorganizovanému sportu nebo předmětu tělesná výchova jednorázová lékařská prohlídka.
-

Obsah *každé* lékařské prohlídky :

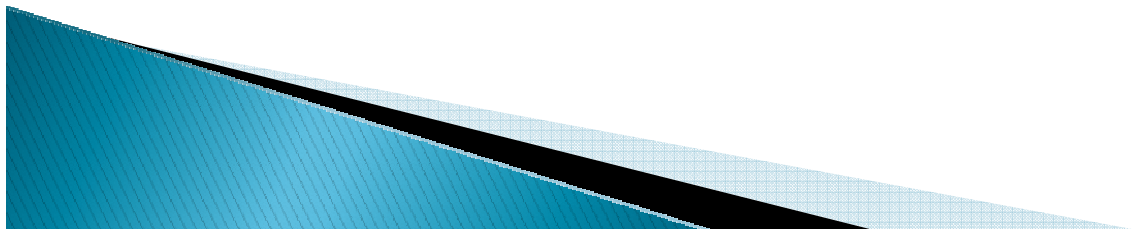
- ▶ a) **RA** se zaměřením na **výskyt náhlého úmrtí**,
- ▶ b) **SA** se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu, popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu
- ▶ c) **OA**, s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu nebo tělesné výchově (*vždy dotaz na synkopy*)
- ▶ d) **FA** se zaměřením na doping a potravinové doplňky
- ▶ e) **komplexní fyzikální vyšetření** s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem nebo tělesnou výchovou
- ▶ *f) rozbor údajů o vykonávaném sportu nebo tělesné výchově*

Vstupní lékařská prohlídka

- ▶ a) před zaregistrováním posuzované osoby v organizaci podle § 1 písm. a),
- ▶ b) před zařazením posuzované osoby do státní sportovní reprezentace, do rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, nebo
- ▶ c) před podáním přihlášky ke vzdělávání na sportovní škole.

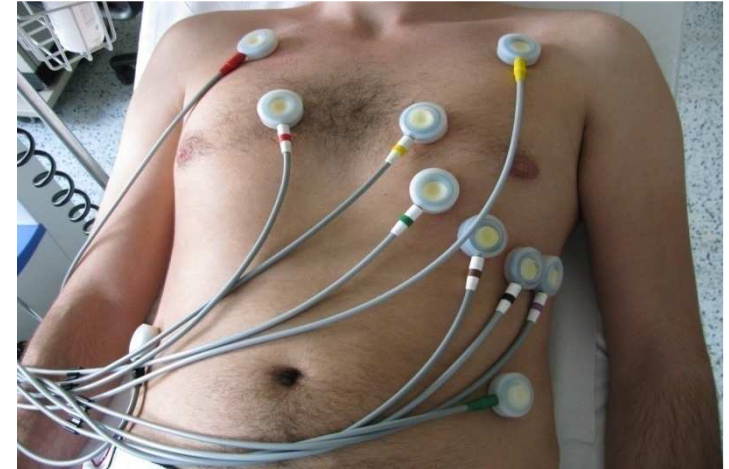
Obsah *vstupní* lékařské prohlídky :

- ▶ základní antropometrie,
- ▶ klidové EKG
- ▶ laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku,
- ▶ vše jako výkonostní +
- ▶ zátěžové vyšetření včetně monitorace EKG a TK

výkonostní, studium

Vrcholový, „náročné disciplíny“

Klidové EKG

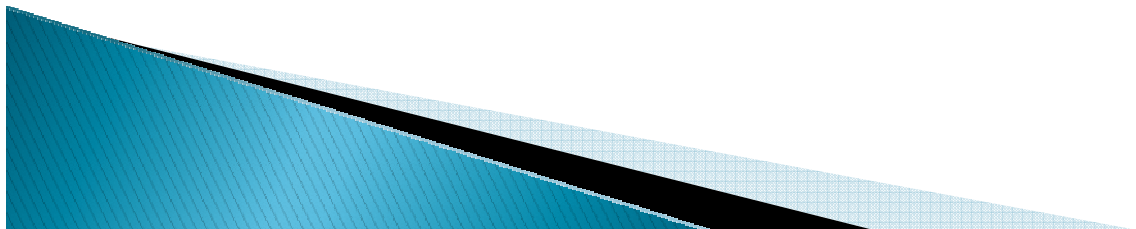

- ▶ V roce 2012 se sešla v Seattlu mezinárodní expertní skupina, která vypracovala společné stanovisko k hodnocení EKG u sportovců. Hlavním cílem tohoto stanoviska je zlepšení edukace lékařů v hodnocení EKG u sportovců. Vznikla takzvaná „Seattle“ kriteria.
- ▶ Autoři uvádí, že tato kriteria by měla být kompromisem pro senzitivitu a specificitu vyšetření a zlepšit interpretaci EKG i u začátečníků.

Drezner JA, Ackerman MJ, Anderson J, et al. Electrocardiographic interpretation in athletes: the „Seattle Criteria“. Br J Sports Med 2013, 47, p. 122-124.

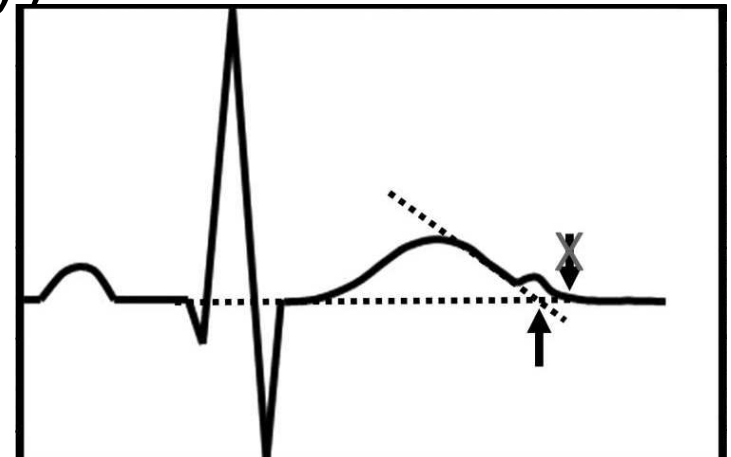
Normální EKG nálezy u sportovců

- ▶ Sinusová bradykardie
- ▶ Sinusová arytmie
- ▶ Ektopický síňový rytmus
- ▶ Junkční uniklý rytmus
- ▶ AV blok I. stupně (PR nad 200 ms)
- ▶ AV blok II. stupně Wenkenbach
- ▶ Nekompletní RBBB
- ▶ Isolovaná kritéria pro hypertrofii LK (mimo QRS voltážová kritéria, které se vyskytnou s jakýmikoliv nevoltážovými kritérii pro hypertrofii LK, jako zvětšení levé síně, srdeční osa doleva, deprese ST úseku, inverze T vlny anebo patologické Q kmity).
- ▶ Konvexní elevace ST úseku kombinované s inverzí T vlny ve svodech V1-4 u černých/Afrických sportovců

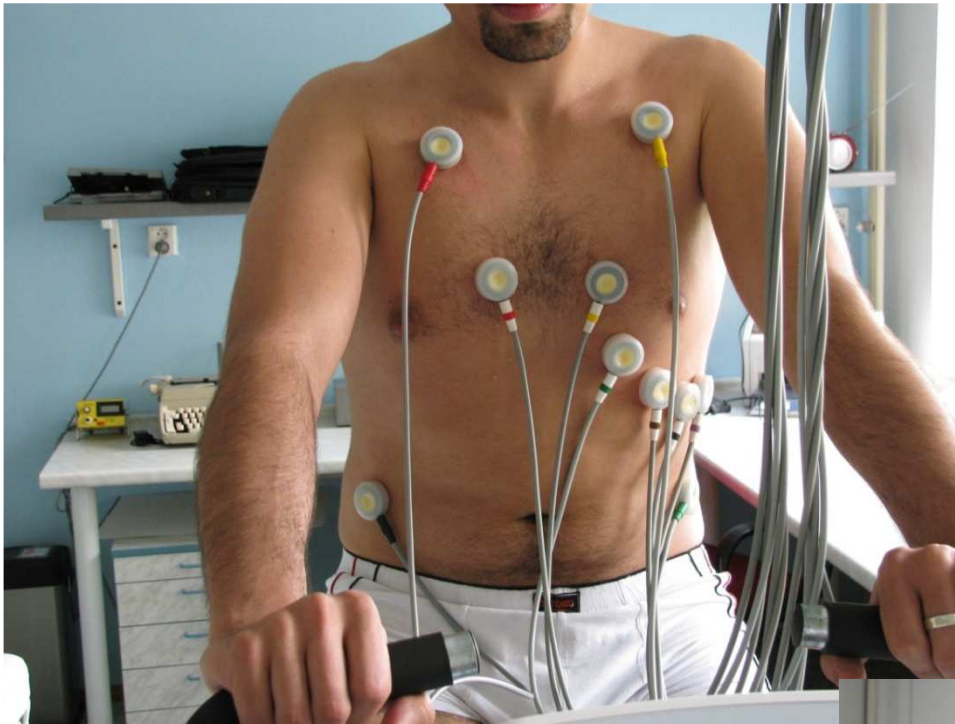

6 „zlatých“ pravidel pro určení QT intervalu

- ▶ Používat Bazzetovu formuli ($QT_c = QT / \sqrt{RR}$)
- ▶ Pozor při frekvenci pod 50/min (lépe změřit při malé zátěži ve frekvenci 60-90/min)
- ▶ Při variabilitě QRS intervalů neměřit ten nejdelší QT (nadhodnocuje)
- ▶ Pozor na určení konce T vlny (II, V5)
- ▶ Nezahrnovat U vlnu do měření
- ▶ Morfologie T vlny (s dvěma vrcholy)

zat. ergometrie

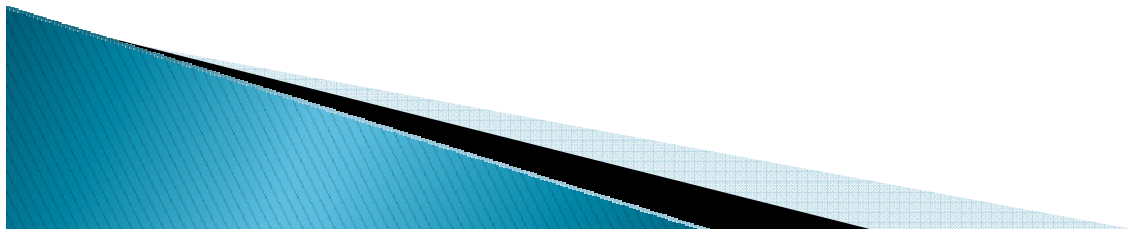
- ▶ Spiroergometrie
- ▶ Příprava :
lehká strava,
ne nalačno,
sportovní obuv,
šortky, ručník...

Pravidelná lékařská prohlídka

- Se provádí za účelem zjištění změn zdravotního stavu, které by mohly vést při dalším provozování výkonnostního sportu, vrcholového sportu nebo sportu a tělesné výchovy ve sportovních školách k poškození zdraví, za účelem zjištění, zda sportovní zátěž nepřevyšuje adaptační možnosti organismu posuzované osoby. (*přetrénování*)
- jednou za **12 měsíců**, pokud jiný právní předpis upravující zdravotní způsobilost nestanoví jinak.

Obsah *pravidelné* lékařské prohlídky

- ▶ základní vyšetření
- ▶ laboratorní
- ▶ další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzovaného
- ▶ základní antropometrie,
- ▶ standardní klidové elektrokardiografické vyšetření a
- ▶ zátěžové vyšetření včetně monitorace EKG a TK

výkonostní

vrcholový

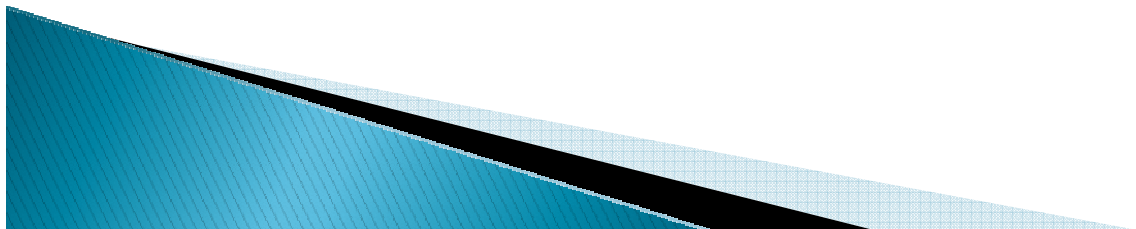
Mimořádná lékařská prohlídka

Pokud

- ▶ a) byla při pravidelné lékařské prohlídce zjištěna taková změna zdravotního stavu posuzované osoby, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti v době kratší, než je interval provedení další pravidelné prohlídky (tj 12 m),
- ▶ b) došlo k závažné změně zdravotního stavu
- ▶ c) nastala **porucha vědomí, popřípadě bezvědomí** vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy.
- ▶ a) u výkonnostních nebo vrcholových sportovců mladších 18 let před zařazením do vyšší věkové kategorie
- ▶ b) na žádost sportovce nebo žáka sportovní školy nebo jeho zákonného zástupce, pokud nabude přesvědčení, že jeho zdravotní obtíže vznikly nebo se zhoršují při soustavném výkonu sportu nebo tělesné výchovy.

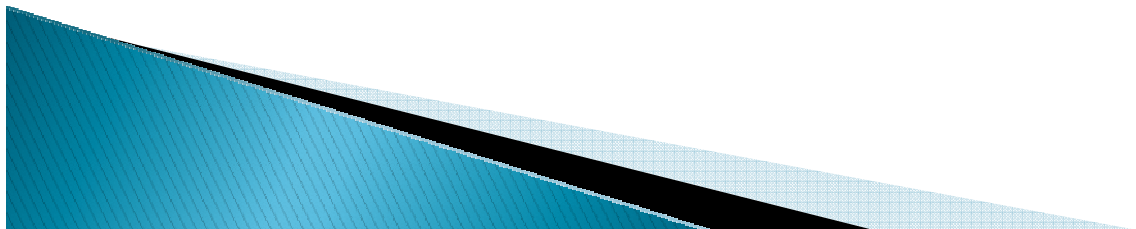
Mimořádná lékařská prohlídka obsahuje

- ▶ Základní + další odborná vyšetření.

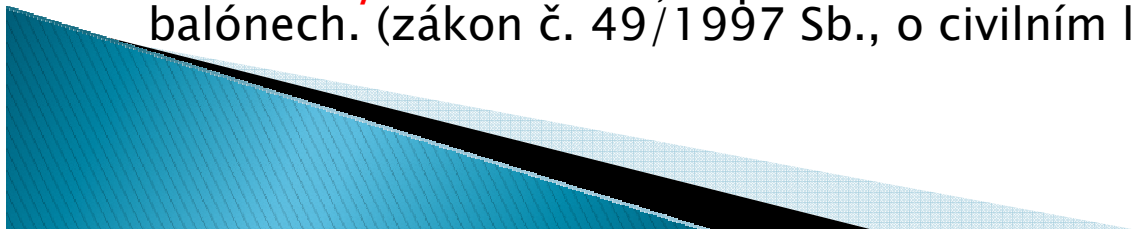
Lékařský posudek

- ▶ §41 – 44 výše uvedeného zákona
- ▶ osobní údaje (dle platné vyhlášky o zdravotnické dokumentaci)
- ▶ jednoznačné stanovisko zda je posuzovaná osoba pro účel, pro který je posuzována, zdravotně způsobilá, nezpůsobilá nebo způsobilá s podmínkou,
- ▶ poučení o možnosti podat podle § 46 návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal
- ▶ písemný záznam o převzetí posudku s podpisem žadatele a datem převzetí posudku.

Zdravotně náročné sportovní disciplíny

- ▶ sport s vysokým rizikem poškození zdraví úrazem, například ragby, box, kickbox, zápas, judo, karate, další bojové a úpolové sporty s plným kontaktem nebo motorismus,
- ▶ sporty s vysokým rizikem selhání základních životních funkcí v důsledku přetížení pohybového, termoregulačního, metabolického, oběhového, dechového, endokrinního, nervového nebo jiného systému organismu (otužilecké plavání, vytrvalostní výkony trvajících déle než 2 hodiny, (běžecké, lyžařské nebo cyklistické maratóny a ultramaratóny, dálkové plavání, triatlony, další víceboje vytrvalostního charakteru a turistické pochody v délce nejméně 50 km),
- ▶ sporty se ztíženou dostupností pomoci, *potápění*, *paragliding*, horolezecké expedice nad 4 000 m.n.m. a distanční soutěže v námořním jachtingu,
- ▶ sportovní aktivity prováděné v extrémních podmínkách zevního prostředí (extrémně nízká nebo vysoká teplota, hyper a hypobarie a vysoké přetížení),
- ▶ *letectví a parašutismus*, například let v kluzácích, závěsných kluzácích a balónech. (zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, EAZA, AME, AM-Z)

Bližší informace

